

Täysistunto

Keskiviikko 25.11.2020 klo 14.00—22.01

19. Lakialoite laiksi kansanäänestyksen järjestämisestä Suomen eroamisesta Euroopan unionin jäsenyydestä

Lakialoite LA 39/2020 vp Ano Turtiainen at ym.

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 19. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään perustuslakivaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

20.44 **Ano Turtiainen at** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa on järjestetty vain kaksi valtiollista kansanäänestystä. Ensimmäinen koski kieltolain kumoamista vuonna 1931, toinen oli laki neuvoa-antavasta kansanäänestyksestä Suomen liittymisestä Euroopan unionin jäseneksi vuonna 1994.

Tänään on käsittelyssä lakialoitteeni kansanäänestyksen järjestämisestä Suomen eroamiseksi Euroopan unionin jäsenyydestä. Heti alkuun on tehtävä selväksi, että eroaminen on toki mahdollista. Siihen tarvitaan vain eduskunnan päätös, josta eroprosessi alkaa. Vaikka Suomen perustuslakiin on jyrätty, että Suomi on Euroopan unionin jäsen, se ei estä kansanäänestyksen järjestämistä ja lopulta mahdollista eroamista. On hyvä todeta, että perustuslakivaliokunta mietinnössään vuonna 2010 huomautti: "Unionin jäsenyyden mainittamisella perustuslain 1 §:ssä ei ole vaikutusta siihen menettelyyn, joka tulisi noudatettavaksi, jos Suomi päättäisi erota Euroopan unionista." Seuraavalla vaalikaudella perustuslakivaliokunta vahvisti asian seuraavasti: "Kuten valiokunta aiemmassa mietinnössään korosti, kyse on kuitenkin luonteeltaan toteavasta eikä millään tavoin oikeustilaa muuttavasta säännöksestä." Mahdollisuus Suomen eroamiseen Euroopan unionista on siis hyvin selkeästi todettu perustuslakivaliokunnassa.

Arvoisa puhemies! Perustuslakimme sallii kansanäänestyksen vain neuvoa-antavana. Itse olen valmis sitoutumaan kansanäänestyksen tulokseen, vaikka äänestystulos olisi vastoin omaa kantaani. Tärkeissä ja nimenomaan maan linjaa koskevissa asioissa itsenäisen kansan pitää saada itse suoraan kertoa kantansa.

Arvoisa puhemies! Tämän keskustelun pääasiallisena tarkoituksena ei ole syyttää väitelyä unionin jäsenyyden hyödyistä ja haitoista, vaan asian ytimenä on kansanäänestysten mielekkyys eli kansalaismielipiteen kuuntelemisen merkitys päätöksenteossa. Euroopan unioni ei ole sitä, mistä 1990-luvulla äänestettiin. Aikoinaan äänestettiin vain unioniin liittymisestä, ei eurovaluutasta. Euroon siirtyminen ja sen jälkeiset eurokriisit kaikkine tuki-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

paketteineen ovat olleet kylmää kyytiä pienelle Suomelle, joka on aina pyrkinyt olemaan kaikessa unionin mallioppilas. Päivänpolttava kysymys on nykyinen elpymispaketti, joka on räikeästi EU:n omien sääntöjen vastainen — pitihän jokaisen valtion vastata vain omista veloistaan. Voiko härskimmin enää perussopimuksia ohittaa?

Suurin uhka on se, että liittovaltiokehitys tuhoaa kansallisvaltiot, ja erityisesti sen tähden suomalaisten on saatava ottaa kantaa itsenäisyytensä säilymiseen ja omaan tulevaisuuteensa. Budjettivallan osittainenkin luovuttaminen Brysseliin johtaa mieron tielle, eli pian ollaan kerjuulla ilman kotia. On sietämätöntä, että suuri osa lainsäädännöstämme joudutaan jo nyt synkronisoimaan Brysselin direktiivien mukaisesti. Henkilökohtaisesti olen sitä mieltä, että EU:sta ja myös eurosta olisi erottava mahdollisimman pian, ja nimenomaan ensimmäisten eikä viimeisten joukossa. Tärkeintä ei kuitenkaan ole se, mitä mieltä minä olen. Tärkeintä on se, mitä mieltä Suomen kansa on.

Ensi lauantaina Eduskuntatalon edustalla järjestetään fixit-mielenilmaus Suomen irtautumiseksi Euroopan unionista. Se on jatkoa jo syyskuussa kansalaisten järjestämälle vastaavalle mielenilmaukselle, joka toimi lähtölaukauksena prosessille, jonka tarkoitus on johtaa Suomi eroamaan Euroopan unionista. Oikeusvaltiossa tällaiset prosessit hoidetaan demokratiaa kunnioittamalla eli äänestämällä. Kansanäänestyksellä tälle prosessille saadaan piste. Jos kansanäänestyksessä enemmistö antaa äänensä EU:n puolesta, sitten eletään sen mukaan ja aletaan yhtenä rintamana kehittämään EU:ta ja vaaditaan sieltä rahoillemme enemmän vastinetta.

Arvoisa puhemies! Valta kuuluu kansalle, ja Suomessa se kuuluu Suomen kansalle. Muuttuvassa maailmassa demokratia ei ole koskaan valmis, joten siinä on aina kehittämisen varaa, eikä tämä ole uutta Suomenkaan päättäjille. Oikeusministeriössä on jo 20 vuotta sitten ollut suunnitelmia demokratian kehittämisestä, mutta juuri mikään ei ole edistynyt.

Arvoisa kollega, nyt on näytön paikka. Oletko juuri sinä demokratian kehittäjä vai jarumies? Ei ole merkitystä sillä, mikä on oma kantasi unionin jäsenyyteen, vaan tärkeä kysymys on se, haluatko kuunnella kansalaisten mielipidettä ja haluatko antaa heille mahdollisuuden sen ilmaisuun näin tärkeässä asiassa. Lopettakaamme nämä poliittiset missikilpailut ja alkakaamme asia kerrallaan laittaa Suomea kuntoon ja nimenomaan kansalaisten tahdon mukaan. Annetaan tässä tärkeässä asiassa kansalaisille mahdollisuus ilmaista mielipiteensä ja järjestetään kansanäänestys vuoden 2021 kuntavaalien yhteydessä. Äänestäjien vastattavaksi esitettäisiin yksinkertainen kysymys: tuleeko Suomen erota Euroopan unionin jäsenyydestä? Äänestäjän tulisi vastata kysymykseen joko ”kyllä” tai ”ei”.

Arvoisa puhemies! Vuonna 1987 on säädetty laki menettelystä neuvoo-antavissa kansanäänestyksissä. Sen 2 §:ssä sanotaan, että kansanäänestyksen toimittamisesta vaalien yhteydessä on päätettävä niin hyvissä ajoin, että vaaleja koskeviin toimenpiteisiin ryhdyttäessä voidaan ottaa huomioon kansanäänestyksen toimittaminen. Sen vuoksi tässä asiassa eduskunnan olisi toimittava nyt ripeästi. — Kiitos.

20.52 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Tämä lakialoite on mielestäni positiivinen keskustelunavaus. Sen vuoksi itsekkin olen sen allekirjoittanut. Mietin, haluaisinko itse äänestää EU-jäsenyydestä, ja tulin siihen tulokseen, että olisi hienoa se mielenkiintoista äänestää EU-jäsenyydestä, kun en aikanaan siitä saanut äänestää. Silloin vuonna 94 olin 17-vuotias. Sanoin, ettei Suomen pitäisi missään olosuhteissa mennä Euroopan unioniin, koska siinä menee itsenäisyys, vaan Suomen pitäisi liittyä Natoon niin kauan kuin Suomi vielä voi Ve-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

näjän ollessa tilapäisessä heikkouden tilassa, ja kun kerran olin oikeassa, niin ei sitä mieltä pidettäväksi myöhemmin tarvinnut muuttaa.

Kuitenkin täytyy todeta, että edustaja Turtiainen oli aivan oikeassa avauspuheenvuorossaan, että ei EU myöskään ole se sama EU, mistä silloin äänestettiin. Se oli silloin kauppaliitto enimmiltä osiltaan, ja nyt tällä hetkellä se on syvenevä liittovaltio, velkaunioni, tulonsiirtounioni, ja emme me suomalaiset ole äänestäneet siitä EU:sta, mistä silloin äänestettiin. Se ei ole nyt se EU, mikä on tällä hetkellä.

Tietenkin voi pohtia, olisiko tällaisella kansanäänestyksellä nyt sitten toivottu vaikutus, jos sellainen pidettäisiin. Ainakin kaikkien mielipidetiedustelujen mukaan — jotka tietysti voivat olla jollain tavalla väärässä, mutta tuskin kertaluokkaa väärässä — tuloksena olisi se, että EU:sta ei erottaisi. Se olisi suomalaisten mielestä liian iso pala kerralla haukattavaksi. Ainakaan itse en omaa mielipidettäni Euroopan unionista sen perusteella muuttaisi, olisi äänestyksen tulos mikä tahansa.

Sitten on se, että jos Suomi lähtisi eroamaan Euroopan unionista, niin mikä olisi sen prosessin seuraus pienelle maalle, joka on vielä aikanaan mennyt hölmöyksissään liittymään euroon mukaan. Suomenhan olisi kannattanut jäädä eurosta pois, mutta sitä päätöstä Suomi ei ole tehnyt, ja sen päätöksen seuraukset me kannamme. Me olemme mukana eurossa, halusimme tai emme. Britannia, joka on suuri ydinasevalta, ei ollut mukana eurossa, erosi EU:sta, ja se on ollut vuosikausia koko maan politiikan kaikkein suurin asia agendalla. Olisiko tällainen prosessi Suomen edun mukainen, se on hyvä kysymys, eroaminen vai edun puolustaminen Euroopan unionin sisällä.

Esimerkiksi tämä niin sanottu koronaelvytyspaketti ja siihen liittyvä rahoituskehys ovat kaikki yksimielisyyspäätöksiä. Suomen ei olisi ollut mikään pakko lähteä mukaan näihin asioihin. Suomi olisi voinut vaatia brexitin vaikutuksen leikkaamista Euroopan unionin budjetista. Suomi on omilla päätöksillään näissä mukana, ei olisi ollut pakko. Ei pidä syyttää EU:ta siitä, minkä voimme itse tehdä kansallisin päätösin.

Mielestäni joka tapauksessa eroaminen EU:sta täytyy pitää optiona. EU ei ole mikään lopullinen ratkaisu. Tämä on ollut vuosia johdonmukaisesti perussuomalaistenkin linja, että nyt olemme jäseniä, halusimme tai emme, ja se asia ei hetkessä muuksi muutu, ja sen jäsenyyden aikana täytyy puolustaa omaa etuamme parhaalla mahdollisella tavalla, johdonmukaisesti, nimenomaan kansallinen etu edellä, ei mikään liittovaltioprojekti edellä, ei mitään Euroopan yhtenäisyyttä ajatellen, vaan sitä, miten Suomi ja suomalaiset saisivat parhaan ulos sieltä, ehkä sitten joskus myöhemmin [Puhemies koputtaa] kenties siitä eroten.

20.55 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Onko Suomi enää itsenäinen EU:n vuoksi? Jos vastaus tällä hetkellä olisikin vielä kyllä mutta tiedossa olisi päätyminen EU-liittovaltion rattaaksi, olisiko silloin kysyttävä suomalaisilta, haluammeko olla mukana junassa, jonka pääteasemalla meitä odottaa hyvin toisenlainen Suomi kuin minkä puolesta moni mies oli valmis antamaan henkensä rintamalla, jotta tulevat sukupolvet saisivat elää vapaassa maassa?

Näitä kysymyksiä ei kuulemma saisi esittää ääneen, sillä puhe itsenäisyyden merkityksestä olisikin alistumista Venäjälle ja hyvinvointivaltion puolustaminen ja sen rakentamisen pitäminen omilla käsillä olisi puolestaan jonkin läntisen arvoyhteisön hylkäämistä. Mielestäni meillä ei kuitenkaan pienenä kansakuntana ole varaa vaieta kohtalonkysymyksistä eikä ajotehtäviä ajopuuna, sillä muutoin olemme muiden heiteltävinä. Meidän on tehtävä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

vä tulevaisuuttamme koskevat ratkaisut omista lähtökohdistamme ja pohdittava, miten meillä on tulevaisuudessakin maailman paras hyvinvointivaltio. Se ei ole mahdollista osavaltiona Moskovon tai Brysselin alaisuudessa.

Suomi on maa, jossa maksetaan veroja, jotta meillä kaikilla olisi turvaverkot, jos elämä lähtee heittelemään. Niissä on vielä paljon tehtävää, mutta jos jatkamme maksumiehinä muiden EU-maiden elämiselle, tuhlailulle, korruptiolle ja tehottomuudelle, meiltä itseltämme romahtaa taloutemme pohja. Pahimmillaan tämä kierre johtaa siihen, että me olemme jopa ruokkimassa muiden maiden vastuutonta tapaa pitää itsestään huolta, sillä he tietävät, että joku toinen kyllä laitetaan maksamaan heidän toimettomuutensa.

Arvoisa puhemies! Vielä ongelmallisempaa on se, että EU:sta on tullut röyhkeä ”tehdään mitä huvittaa” -tyyppinen klubi, jossa mukanaolo voi tarkoittaa mitä tahansa, sillä omia sääntöjä ei enää noudateta, ja se luo epävarmuutta. EU:sta ei koskaan pitänyt tulla mitään velkaunionia, jossa hulivilit pääsisivät kuin koira veräjästä, kun toiset laitettaisiin maksamaan heidän hurvittelunsa vaikka velalla. Mutta niin on käynyt, kuten osoittaa surullisenkuuluisa poikkeussopimus, jota pääministeri Marin oli mukana neuvottelemassa. Kaiken päälle joudumme vielä antamaan yhteiseen avustuspottiin tuplasti sen, mitä saamme takaisin. Ei tämä ole enää reilua, eikä se ole ollut sitä vähään aikaan.

Kuten Espanjassa käydyt Katalonian itsenäisyysvaalit osoittavat, EU-liittovaltiosta ei ole tulossa edes oikeusvaltiota, jossa demokratia ja ihmisten perusoikeudet olisi turvattu. Me olemme menettämässä itsenäisyytemme EU-supervaltiolle, joka hyväksyy kaikessa hiljaisuudessaan, että vaaleissa saa hakata äänestäjiä henkiihieveriin ja valittuja poliitikkoja suljetaan vankilaan, kuten Katalonia osoitti. Kun vallanhimoiset ja rahanahneet eurooppalaiset poliitikot saavat rakentaa itselleen paremman kuppauskoneiston, syntyy tällaista jälkeä.

Minä haluan elää Suomessa, en EU-liittovaltiossa, johon meitä yritetään hivutustaktiikalla viedä, kun ei ole rohkeutta kysyä asiasta suoraan kansalta asian oikealla nimellä.

Arvoisa puhemies! Nyt käsittelyssä olevassa lakialoitteessa on kyse siitä, että Suomessa järjestettäisiin kansanäänestys Suomen eroamisesta Euroopan unionin jäsenyydestä. Nyt kysyttäisiin kansalta avoimesti: halutaanko tällä tiellä jatkaa? Minun ikäisteni vanhemmat eivät koskaan saaneet päättää siitä, haluavatko liittyä nykyisen kaltaiseen EU:hun, ja meidän sukupolvemme ei puolestaan ole saanut äänestää minkäänlaiseen unioniin kuulumisesta.

Olen lakialoitteessa myös allekirjoittajana mukana, sillä uskon, että ennemmin tai myöhemmin me joudumme valitsemaan lopullisesti, tuleeko meistä EU:n osavaltio, ja se tulee olemaan kylmä suihku niskaan, kun todellisuus valkenee. Se tulee valkenemaan siinä kohtaa, kun on enää vaikeaa päästä irti supervallasta, johon on tullut kytketyksi niin monella tapaa. Tehdään tämä päätös mieluummin aikaisemmin ja annetaan kansan kertoa näkemyksensä. Se kuuluu demokratiaan.

Me voimme olla kuulumatta EU:hun, kuten Sveitsi, Norja tai nyt eronnut Britannia. Silloin saamme päättää, otammeko velkaa toisten puolesta, annammeko siirtolaisten marssia maahan tai sallimmeko sen, että meiltä viedään rahaa toisten maiden tuhlattavaksi. Jos me haluamme säilyttää länsimaisiin arvoihin perustuvan hyvinvointivaltion, joka sitoutuu oikeusvaltioperiaatteen, fixit on Suomelle pitkällä aikavälillä kaikista paras ratkaisu. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

21.00 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Suomi liittyi Euroopan unioniin kansanäänestyksellä, joka järjestettiin 1994. Eurovaluutasta, joka meille on ollut turmiollinen, ei järjestetty lainkaan kansanäänestystä. Olin itse nuorena poikana, viidentoista vanhana, ulkomailla töissä ja seurasin siellä, kun suomalainen metalliteollisuus kukoisti ja tuonne Neuvostoliittoonkin tuotiin kaikenlaista teräsrakennetta ja muuta. Sitä vietiin myös muihin Euroopan maihin. Nyt, kun me olemme yhteisvaluutassa, meidän metalliteollisuudestamme osa on valitettavasti siirtynyt saman euroalueen halvempien kustannusten maihin.

Meillä on käsittelyssä lakialoite kansanäänestyksen järjestämisestä Suomen eroamisesta Euroopan unionin jäsenyydestä, ja kiitän edustaja Turtiaista. Hän laittaa siinä pikkasen soraa sosialismin rattaisiin, nimittäin eurososialismin rattaisiin. Ihmettelen, että kukaan kokoomuksesta ei ole täällä paikalla.

Euroopan unioni on kiitettävästi tuonut meille ongelmia. Se tyrkyttää meille lyijydirektiiviä, se päättää meidän susistamme, mitä me saamme niille tehdä. Ei Suomi ole enää itsenäinen valtio, jos me emme saa itse päättää siitä, millä me metsästämme täällä susia. Sieltä halutaan rajoittaa lyijyn käyttöä ja susien kaatoa.

Arvoisa puhemies! Tämä elvytysrahasto- tai elpymispakettivedätys on kyllä ihan viimeisin, mitä tämän ihanan EU:n puitteissa on tarkoitus ajaa läpi. Siis me annamme sinne näin paljon rahaa [Puhuja näyttää kymmentä sormea] ja me saamme sieltä takaisin näin paljon rahaa. [Puhuja näyttää viittä sormea] Tämä on verrannollinen: me työnnämme sinne kaksinkertaisesti rahaa, mitä me saamme sieltä. Tässä ei ole mitään tolkkua. Tämä rahan lippaaminen perustuu bruttokansantuotteella määriteltyyn summaan, joka meidän maassamme on rakennettu jo aikaisemmin velkarahalla. Elikkä velkarahalla on nostettu bruttokansantuote ylös, ja nyt sitten me pääsemme tukemaan semmoisia maita, jotka ovat eläneet niin kuin pellossa siellä, jopa semmoisia maita, joissa perheillä on käytössään enemmän varoja kuin meillä, valtiolla on enemmän varoja kuin meillä, mutta jotka ovat lepuilleet, jättäneet hoitamatta verotuksensa. Tästä elpymispaketista on hyvin lyhyt matka pankki- ja velkaunioniin. Tämä on ihan käsittämätöntä, että me toimimme vastoin Euroopan unionin omia sääntöjä. Tämä hirvittää minua ja tämä hirvittää monia muita.

Mihin tämä on johtanut, tämä ihana Euroopan unioni? Osa meidän teollisuudestamme on siirtynyt halvemman elintason maihin ja osa, tai huomattava osa, meidän valtiomme omaisuuttakin on myyty ulos aina sähköverkkoja myöten, ja viimeisimpänä sinne yritetään siirtää Vapon lämmitys- tai energiaverkkoja. Olen huolestunut tästä ja haluaisin, että asiasta järjestettäisiin äänestys. Ainut ongelma tässä tietenkin on se, että jos media rakentaa samanlaisen savuverhon kuin silloin vuonna 94, niin saattaa olla, että tulos on kannaltani epämieluisa. Se on suoraan sanoen riski tässä. Ihmisille ei aukea tämä asia, jos aina vaan kerrotaan kaikenlaisia ihanuuksia, kuinka hyvä meidän on olla Euroopan unionissa.

No, sitten jos tämä nyt jatkuu liittovaltiokehitykseen, niin voi vain miettiä, mitä tapahtuu meidän omalle puolustuksellemme, saammeko me pitää sen täällä, vai käykö niin, että osa meidän vaunuistamme tai HX-hankkeella hankituista hävittäjistä siirretään sitten tuonne johonkin Etelä-Euroopan maihin. Nämä ovat semmoisia asioita, joita kannattaa miettiä.

Arvoisa puhemies! Kannatan tätä Ano Turtiaisen tekemää aloitetta. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt on 3 minuuttia aikaa tätä keskustelua tällä erää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

21.07 **Mauri Peltokangas ps:** Arvoisa puhemies! Euroopan unioni on himmeli, jota on tarkasteltava kriittisesti. Kiitän edustaja Turtiaista siitä, että hän on nyt nostanut kissan pöydälle ja tuonut keskusteluun tällaisen asian, josta yleensä kun alkaa puhumaan, niin puolet kansasta kavahtaa ja puolet kansasta taputtaa käsiään. Mikä oli ensimmäinen, mitä suomalaiset saivat Euroopan unionilta? Euroopan unioni jakoi tämän kansan kahtia. Pie-nellä enemmistöllä Suomen kansa äänesti meidät Euroopan unionin ikeeseen. Tänä päivänä on syytä nostaa keskusteluun se, mitä me hyödynnämme Euroopan unionista ja mitkä ovat haitat.

Sinä aikana, kun Suomi on kuulunut Euroopan unioniin, ei olla keskusteltu kriittisesti — siis tässä salissa — tästä asiasta. Asiantuntijat, taloustieteilijät, erilaiset viisaat ihmiset puhuvat Euroopan unionin haitoista tälle kansalle, tämän maan taloudelle, tämän maan kulttuurikehitykselle, kaikelle sille, mutta tässä salissa ei ole suostuttu koskaan tänä aikana keskustelemaan kriittisesti, kiihkotta, faktoista. Mielestäni on erittäin hienoa, että edustaja Turtiainen toi tämän asian nyt kylmän viileästi meidän eteemme, ja minä joudun nyt kyllä toteamaan, että koska tässä salissa istuu kuusi kansanedustajaa minun lisäkseni, niin ei tämä Suomen tulevaisuus liikaa tätä salia kiinnosta. Onkohan niin, että hallituspuolueiden edustajia — kiitos teille kahdelle, jotka olette paikalla, mutta muita — ei kiinnosta patkääkään se, mihin suuntaan tätä maata ollaan ajamassa. Kiinnostaako se, että Suomea ollaan viemässä liittovaltioon? Suomen itsenäisyyttä, niitä viimeisiä rippeitä suvereniteetitämme, ollaan tuhoamassa. Porukka katselee hiljaa. Terveisiä sinne työhuoneisiin.

Tämä kansa ansaitsee nyt kriittisen keskustelun siitä, mikä on Suomen tulevaisuus, mihin suuntaan tätä maata on ajettava. Niin kuin edustaja Turtiainen aloituspuheessaan sanoi, jos kansa sanoo ”kyllä”, niin pulinat pois ja menemme yhteisin tuumin eteenpäin, jos kansa sanoisi ”ei”, se olisi kansan tahto. Tässä salissa ei istu ainuttakaan kansanedustajaa ilman kansan mielipidettä. Tästä syystä tämän salin olisi mielestäni lähdettävä etenemään siihen suuntaan, mihin tämä aloitekin on meitä viemässä, eliikkä järjestämään tulevaisuudessa kansanäänestys Suomen kuulumisesta Euroopan unioniin.

Kannatan lämpimästi Ano Turtiaisen aloitetta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. Edustaja Hopsu — poissa. Nyt on yksi puheenvuoro vielä. Jos se pysyy siinä, niin pidetään.

21.11 **Jouni Ovaska kesk:** Arvoisa puhemies! Haluan vain kiittää tästä keskustelusta ja toisaalta tästä lakialoitteesta. On hienoa, että edustaja Turtiainen on myös tällaisen aloitteen tehnyt ja antanut äänen myös sille joukolle, joka tätä asiaa ajaa ja sen tärkeäksi kokee. Näin silloin sen joukon tuossa mielenosoittamassa Eduskuntatalon ulkopuolella, ja heitä on, ja heillekin yhtä lailla tarvitaan täälläkin areena, jossa tästä voidaan kiihkottomasti keskustella.

Katselin, miten vuoden 1931 kieltolakikansanäänestys päättyi. Yli 70 prosenttia kansasta oli sitä mieltä, että kieltolaki pitää kumota, ja se meni läpi. En tiedä, ihan niin korkea kannatus ei EU:lla viimeisissä mittauksissa ole, mutta hyvin korkea se on kansalaisten parissa, ja tietysti se on hieno asia.

Vähän samaa kummeksun — hienoa, että Heikkinen nyt tänne tuli — että olisi ollut hienoa nähdä myös muitakin puolueita osallistumassa tähän keskusteluun siltä osin, miltä se tulevaisuus näyttää. On ollut myös hyvä brexit-keskustelun yhteydessä nähdä se, mitä EU-ero mahdollisesti maksaa, mutta myöskin on arvioitu sitten eri tutkimuslaitosten kautta,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

mitä hyötyä siitä on ollut myös Suomelle, eli on hyvä olla tämmöistä kiihкотonta keskustelua.

Näyttää myös siltä, että ehkä toisaalta tämä sali ja läsnäolo täällä osoittavat sen, että nyt ei ole aika tällaiselle äänestykselle, enkä itse koe sitä järkevänä tässä vaiheessa. Enemmänkin EU:sta pitää miettiä, millä me puolustamme sitä etua, mitä me sieltä haluamme. Ja tämän salin tärkein tehtävä on puolustaa suomalaisten ääntä ja etua siellä Brysselin päässä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä täysistunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 21.13.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 21.37.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt jatketaan tässä täysistunnossa aiemmin keskeytetyn asiakohdan 19 käsittelyä.

21.37 Ano Turtiainen at: Arvoisa puhemies! En keksi ainuttakaan syytä, miksi kansanäänestystä ei pitäisi järjestää tästä tärkeästä asiasta. Meidät kansanedustajat, ihan jokainen meistä, on valittu tänne eduskuntaan säättämään lakeja vain ja ainoastaan kansalaisten eli äänestäjien hyväksi. Äänestäjien oma tahto tässä tärkeässä asiassa toteutuu ainoastaan kansanäänestyksen kautta. Meidän kansanedustajien tehtäväksi jää nyt vain tehdä päätös sen järjestämisestä.

Kiitän kaikkia keskusteluun osallistuneita. — Kiitos.

21.38 Janne Heikkinen kok: Arvoisa puhemies! Piti aivan pinkaista tänne saliin, kun täällä edustaja Mäenpää todisti, että kokoomuslaiset eivät olisi täällä keskustelemassa EU:sta, niin että minäpä tulin keskustelemaan tänne EU:sta nyt teidän kanssanne.

Ensinnäkin ymmärrän ne taustasyyn, minkä takia tätä kansanäänestystä toivotaan. On totta, että EU ei ole kaikissa asioissa onnistunut. Tulen Oulusta, maakunnasta, jossa esimerkiksi kevytautolainsäädäntö tai lyijyhaulirajoitukset osoittavat EU:lta sellaista harkitsemattomuutta, mitä kansan syvien rivien keskuudessa ei voida hyväksyä, ja tällaisissa asioissa EU on minusta epäonnistunut astuessaan suomalaisen päätäntävällän jaloille. Se on totta, että EU:n pitäisi olla isoissa asioissa iso ja pienissä asioissa pieni ja monessakin asiassa, niissä kansallisissa päätöksissä, mitä täällä Suomessa on jo ennen tehty, EU:ssa pitäisi laajamittaisemmin ottaa oppia meiltä eikä ajaa meitä samaan muottiin eurooppalaisten valtioitten kanssa. Näillä ajatuksilla halusin osallistua tähän keskusteluun.

Sen vielä sanon, että EU:ssa asiat tapahtuvat yleensä aika tavalla hiipien hyvien asioiden osalta. Ikävät asiat ja huonot asiat tapahtuvat yleensä kertaheitolla ja yhdessä yössä, mutta hyvät asiat tapahtuvat hiipimällä. Jos otetaan esimerkiksi datasiirtomaksut, kuinka EU on saanut niitä rajattua, kun me matkustemme, tai aikaisemmin kun matkusteltiin, nykyään ei enää matkustella — ei tarvinnut enää huolehtia esimerkiksi puhelinlaskuista aivan samalla tavalla. Elikkä joitain ihan hyviäkin torjuntavoittoja EU on saanut aikaiseksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

21.40 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Aikaisemmin tässä keskustelussa keskustan edustaja Jouni Ovaska puhui siitä, että on ihan hienoa, että edustaja Turtiainen on tehnyt tällaisen aloitteen, mutta lopulta hän sitten kuitenkin tuli siihen johtopäätökseen, että ei ole oikea hetki nytten järjestää kansanäänestystä.

Itse vain jäin pohtimaan sitä, että oikeastaan EU-keskustelun osalta tämä kuvio toistuu vuodesta toiseen — nyt voidaan puhua oikeastaan jo, että vuosikymmenestä toiseen. Silloin, kun Suomi oli liittymässä euroon, niin sitä ennen myöskin nähtiin niin, että tästä nyt ei ole tarvetta sen suuremmin keskustella kansalaisten parissa ja lopuksi äänestää rujauttaa, vaan mentiin suoraan sisään. Ei ole tarvetta keskustelulle, ei ole tarvetta kansanäänestykselle, ei ole tarvetta kysyä kansalta nyt. Mutta se saa minut kysymään: Milloin sitten se hetki koittaa? Milloin me kysymme? Tässä on kuitenkin pari vuosikymmentä oltu jo EU:ssa, ja voi sanoa näin, että EU on muuttunut hyvin toisenlaiseksi unioniksi kuin mitä se oli silloin aikaisemmin, kun siihen liitettiin.

Itsellä käy vain mielessä se, että aina, kun on sellainen asia, minkä takana ei olla — eli esimerkiksi nyt tässä tiedetään selkeästi keskustan nykyinen kanta, että EU:n puolella ollaan vahvasti, ja sitten on lakialoite, joka ajaisi sitä, että tulisi kansanäänestys sen puolesta, että voitaisiin päättää, haluaako kansa olla EU:ssa — niin voin kuvitella, että todennäköisesti se syy on sitten todellisuudessa siellä se, että tämä ei vain sovi siihen omaan agendaan, ja siksi sanotaan, että nyt ei ole oikea aika, koska se ei koskaan muka ole.

Tällaista samanlaista puhetta olin huomaavinani silloin, kun täällä eduskunnassa käytiin tätä silpomiskeskustelua siitä, saako poikia silpoa vai ei. Siinä kohtaa sitten todettiin, että no, nyt ei ole oikea aika. Nyt puhutaan toisesta asiasta, puhutaan tyttöjen silpomisesta. Nyt ei voi poikia tähän liittää. Toinen hyvä esimerkki on teemallisesti tämä pakkoruotsi, mistä yleensä tämä sama puheenparsi alkaa, että nyt ei ole oikea hetki.

Toivoisin, että myöskin niistä asioista, joista ollaan eri mieltä, uskallettaisiin käydä keskustelua ja parhaassa tapauksessa myöskin uskallettaisiin kysyä kansalta, mitä mieltä kansa asioista on.

Sitten vielä, edustaja Heikkinen, puhuitte siitä, että hyvät asiat EU:ssa tapahtuvat hiipimällä — varmasti näinkin on, mutta myöskin pahoja asioita tapahtuu hiipimällä. Juurikin tämä liittovaltiokehitys pitkässä juoksussa on tapahtunut aika hiipimällä, ja siksi ehkä siihen on konkreettisesti vaikea tulla väliin. Tämä lakialoite myöskin ehkä osaltaan on parantanut sitä tilannetta, että huomattaisiin selkeästi ja päästäisiin iso keskustelu käymään ja lopulta äänestämään asiasta tämän kaiken hiipimisen jälkeen. — Kiitos.

21.43 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Haluan kiittää edustaja Heikkistä, koska minä ihmettelin, mikä se asia on, jonka olen unohtanut, mutta te toitte sen esiin, se oli se kevytautolaki. [Naurua] Tästä kiitos. On täysin käsittämätöntä, että Suomessa eduskunta on säätänyt kevytautolain. Asia on selvä, kaikki menee ok. Herranjumala, mitä tapahtuu? Ranskalaiset ja italialaiset mopoautonvalmistajat Euroopan unionin kautta jyräävät eduskunnan säätämän ja voimaan saattaman lain. Tämä on aivan käsittämätöntä. Ei tämä ole mitään itsenäisyyttä. Emme mekään voi pienenä maana päättää Italian asioista tai Ranskan asioista, mutta Ranska ja Italia voivat päättää Suomen eduskunnan säätämän lain kumoamisesta. Tämähän on ihan käsittämätön juttu. Sen verran halusin tästä sanoa.

Ja vielä, kun edustaja Tynkkynen nosti esiin tämän hiipimällä tapahtuvan liittovaltiokehityksen. Tämä on velkaunionin, tulonsiirtounionin rakentamista. Kohta varmaan saamme lukea jostain pankki- ja velkaunionista ja seistä sitten kädet pystyssä asian kanssa ja ihme-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

tellä, miten tässä nyt näin kävi. Sitten voimme miettiä, tuliko se niin kuin heti vai hiipimällä esiin. — Kiitoksia.

21.45 Janne Heikkinen kok: Arvoisa puhemies! Tässä keskustellaan kansanäänestyksen tekemisestä EU-jäsenyydestä, ja sikäli kyllä ihmettelen tätä ajankohtaa, että jos uutisia on lukenut, niin on saattanut huomata, että viime vuonna mitattiin Evan järjestämässä arvo- ja asennetutkimuksessa kaikkien aikojen ennätyshuippu suomalaisten suhtautumisessa EU:hun myönteisesti, eli viime vuonna Suomen kansan enemmistö suhtautui myönteisesti Euroopan unioniin. Mikä on syy siihen, että ajankohta on juuri nyt, koska tähän tulisitte häviämään sen äänestyksen? Minä en oikein ymmärrä tätä teidän strategiaanne ja sitä, mitä te tavoittelette sillä, koska näissä arvo- ja asennetutkimuksissa osoitetaan, että ainoastaan viidennes siitä Suomen kansasta, josta mielellään toki puhutte, suhtautuu äärimmäisellä kriittisyydellä Euroopan unioniin. Miksi juuri nyt tämä ajankohta olisi järkevä?

Ja jos katsotaan sitä Suomen kansaa, josta tässä nyt puhutaan, niin nuoremmat ikäluokat, yhä nuoremmat ikäluokat suhtautuvat aikaisempaa huomattavasti myönteisemmin Euroopan unioniin. Jos katsotaan alle 25-vuotiaitten vastauksia näissä kyseisissä arvo- ja asennetutkimuksissa, niin nuoret suhtautuvat poikkeuksellisen myönteisesti Euroopan unioniin, eli Suomessa ovat kasvamassa todella EU-myönteiset sukupolvet. Tähän kuulisin kyllä mielelläni vastauksen.

21.47 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Heikkinen, kysytte tässä äsken, miksi juuri nyt pitäisi äänestää tämä kansanäänestys EU:sta eroamiseksi. No, voin vastata vain omalta osaltani, mutta yritän parhaani mukaan valottaa sitä näkökulmaa, miksi se olisi tärkeätä.

Nyt on ollut näitä asenne- ja arvotutkimuksia, näitä on ollut hirveän erilaisia eri suuntiin. Pääsääntöisesti kuitenkin voi sanoa niin, että siellä on ollut EU-kannattajilla selkeästi enemmistö. Me olemme nähneet tämän EU-propagandan, joka on jatkunut nyt jo hetken aikaa, vuodesta toiseen. Kun itse käytän aika paljon Facebookia, niin voin sanoa, että aika useana viikkona on tullut vastaan Euroopan unionin, Euroopan parlamentin ja kaikkien erilaisten instituutioiden osalta erilaisia päivityksiä, jotka ovat tulleet vastaan sponsorointina, jossa EU on itse promonnut itseään. Sen lisäksi olen huomannut sen, kun olen oppikirjasisältöjä katsonut, millä tavalla esimerkiksi Euroopan unionista puhutaan jatkuvasti. Ei sinänsä ole mikään hirveän ihmeellinen asia enkä ihmettele, kun vaikka nuorten parissa, jotka lukevat näitä asioita mutta jotka eivät ole eläneet sitä aikaa, mikä oli ennen EU:ta, ei ole koskaan ollut mitään vertailukohtaa, että sitten vain mennään sen pohjalta, mitä oppikirjoissa sanotaan ja mitä sosiaalisessa mediassa buustataan ja mitä Yle Kioskit ja muut vastaavat jatkuvasti esimerkiksi valtamedioitten puolelta buustavat. Myöskin voi sanoa, että mediakenttä aika pitkälti on ollut tässä takana yksi pääpiru, jopa ihan siitä lähtien, kun liitettiin Euroopan unioniin. Varmaan jokainen meistä on nähnyt sen Helsingin Sanomien etusivun, jossa lukee, että ”tänään äänestetään ’kyllä’”. Siis media EU-äänestyksessä sanoo, että ”tänään äänestetään ’kyllä’”. Tällä, että tällainen propaganda on saanut jatkua vuosia, on varmasti aika iso vaikutuksensa.

Mutta siitä huolimatta, miksi juuri nyt? Silloin kun on aika toimia, niin silloin pitää toimia. Tällä hetkellä juurikin tästä hivuttamisesta puhuttiin, ja meillä on tällainen koronaelvytyspaketti, jolla ei ole niinkään liian paljon tekemistä koronan kanssa vaan monien muitten rakenteellisten asioiden kanssa. Kun sitä ollaan tuomassa läpi erilaisissa euroop-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

palaisissa parlamenteissa ja sitä kautta alkaa syntymään tällainen velkaunioni, että alettaisiin vastaamaan toisten veloista, niin se yksiselitteisesti on vastaan sitä EU:n perus-idea, mikä meillä on ollut, ja rikkoo meidän yhteisiä sopimuksia räikeästi. Tätä kautta avataan portti aivan uudelleen Euroopan unionille, ja näin ollen tässä on erityisesti semmoinen kohta, miksi tätä asiaa kannattaisi kysyä kansalta.

Sitten tämän kysymyksen voi kääntää niinkin päin, miksi tämän kansanäänestyksen puolella ei sitten voida olla. Jos kerta tavallaan kokoomuskin on hyvin federalistinen, EU-myönteinen puolue, niin jos te koette, että te olisitte voittamassa tässä äänestyksessä selkeästi, niin miksi se olisi ongelma, niin kuin edustaja Turtiainen omassa puheenvuorossaan sanoi, että sitoudutaan sitten siihen tulokseen, mikä onkaan? Eikö tämä olisi teille nimenomaan voittava strategia, jos te tukisitte tätä edustaja Turtiaisen lakialoitetta? Tätä voi kysyä myöskin tällä tavalla.

Mutta loppupeleissä politiikassa on kyse siitä, että toimitaan sillä tavalla kuin pitää, toimitaan niitten arvojen pohjalta, ja nyt kun EU on siinä tilanteessa, että sitä ollaan muuttamassa radikaalilla tavalla ja rikkomassa perussopimuksia, niin silloin täytyy toimia. Siihen kansanäänestykseen kuitenkin olisi aikaa, ja siinä lähtisivät käyntiin erilaiset keskustelut, missä pystyttäisiin valottamaan EU:n hyötypuolia ja EU:n haittapuolia, ja kansalaiset saisivat sitten itse tehdä sitä punnintaa.

Mutta se siitä vastauksesta, kun kysyitte, omalta osaltani.

No sitten, arvoisa herra puhemies, tässä aikaisemmin pidin puheenvuoron, jossa puhuin siitä, kuinka olisi tärkeää saada tämä EU-kansanäänestys järjestettyä. Sen jälkeen salin ulkopuolella sosiaalisessa mediassa eräs edustaja, joka on myöskin ollut täällä Eduskuntatallissa läsnä ja tuli sen jälkeen vielä puhumaankin, mutta eri aiheesta — tämän edustajan, joka tämän tviitin laittoi, nimi on Mikko Kärnä — totesi tällä tavalla: ”Nyt siviilipalvelusmies Sebastian Tynkkynen puhuu ihailevasti itsenäisyydestä ja esivanhempiemme uhrista sen eteen. EU:sta pitäisi siksi päästä irti. Saatan olla vanhakantainen, mutta tällaiset puheet siviilipalvelusmieheltä eivät ole oikein uskottavia. Anteeksi vain.” Näin kirjoittaa tosiaan keskustan kansanedustaja Mikko Kärnä.

Olen todella pahoillani siitä, että vuodesta toiseen jatkuu tämä keskustelu, että siviilipalvelusmiehiä tällä tavalla mollataan, heitä aletaan määrittämään tietynlaiseen nurkkaan siinä, kuinka uskottavia he ovat puhumaan mistäkin asiasta milloinkin. Omasta näkökulmastani tällainen puhe ei ole edustajalta soveliasta, ja tahdon sanoa jokaiselle siviilipalvelusmiehelle, että EU-politiikkaan ja Suomen itsenäisyyteen voi ottaa kantaa aivan samalla tavalla kuin sellainen henkilö, joka on käynyt armeijan, ja se aseensa kantaminen ei tarkoita sitä, pystyykö näihin asioihin ottamaan kantaa. Armeijan voi suorittaa myöskin aseettomana, ja silloinkaan sitä asetta ei käytetä. Toisaalta myöskin naisilla on tänä päivänä mahdollisuus tehdä se valinta, että he lähtevät kantamaan sitä asetta. Myöskin nainen pystyy suorittamaan armeijan, ja siitä huolimatta, jos nainen tätä päätöstä ei tee, se ei tarkoita sitä, että nainen ei voisi olla isänmaallinen tai hän ei voisi ottaa kantaa keskusteluun siitä, pitäisikö Suomessa järjestää EU-kansanäänestys tai mikä tahansa politiikan teema se ikinä olisi. Mutta toivoisin, että nämä keskustelut voitaisiin käydä suoraan täällä salissa, ja ensinnäkin lopetettaisiin tämä siviilipalveluksesta syyllistäminen. Meillä on hienoja ihmisiä, menestyneitä ihmisiä tässäkin yhteiskunnassa, ja se ei katso sitä, [Puhemies koputtaa] onko suorittanut siviilipalveluksen vai armeijan. — Kiitoksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

21.53 Ano Turtiainen at: Arvoisa puhemies! Loistavia puheenvuoroja edustaja Tynkkyseltä ja edustaja Mäenpäältä, kiitos niistä.

Edustaja Heikkiselle: Kumoaisin tuon, etteikö olisi oikea aika. Vetoan tuohon kansalaisaloitteeseen, mikä liittyi tähän EU-elpymispakettiin: Sehän keräsi ääniä muutamassa päivässä 50 000. Se kertoo kyllä aika paljon siitä, että on enemmänkin kuin oikea aika tässä asiassa.

Hyvää keskustelua, kiitos siitä oikein paljon.

21.54 Janne Heikkinen kok: Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Tynkkynen kertoi, että nyt nimenomaan olisi oikea aika aloittaa kansanäänestys Suomen EU-erosta, koska kyse lytutkimukset osoittavat, että Suomen kansa kannattaa Suomen Euroopan unionin jäsenyyttä. No, näin se tietysti on, mutta emmehän me voi sulkea silmiämme ympäröivältä yhteiskunnalta siltä osin, että meillä on käsillä globaali terveydellinen kriisi, meillä on globaali taloudellinen kriisi käsillä. Haluaisimmeko me vielä tänne kansallisen ulko- ja turvallisuuspoliittisen kriisin, vielä tämän kaiken joukkoon? Minä en ainakaan sitä toivoisi, ja sen takia on järkevää nyt hoitaa kriisi kerrallaan.

Mitä tulee tähän EU:n niin sanottuun elvytystukipakettiin, niin siihen olen suhtautunut alusta saakka suurella kriittisyydellä, ja se on sinänsä asia erikseen. En ole samaa mieltä teidän kanssanne siitä, että pitäisi erota EU:sta, mutta olen kuitenkin sitä mieltä, että EU:n omia perussopimuksia pitää kunnioittaa, ja se on aihe, jota tulen kyllä puolustamaan. Haluan, että Suomi on osa EU:ta, mutta pitää olla voimassa ne säännöt, minkälaiseen Euroopan unioniin alun perin liityimme. Ei voi olla niin, että EU:n perussopimuksia niin sanotusti, hienosti poliitikkojen kielellä, uudelleentulkitaan yhden yön yli ja sen jälkeen viitataan kintaalla niille periaatteille ja tulkintatavoille, jotka aikaisemmin ovat kannatelleet EU:n toimintaa.

Täällä edustaja Mäenpää nosti esiin Italian: Suomen ei pidä tukea tällaisia maita kuin Italia. Siitä me olemme myös aivan samaa mieltä. Minä olen sitä mieltä, että suomalaisten veronmaksajien rahaa ei pitäisi kantaa Italiaan, mutta jos sinne jotakin pitää viedä, niin suomalaista verotusosaamista sinne kyllä voidaan viedä, koska veronmaksuhaluja ei Italiassa näytä aivan samalla tavalla olevan. Ylipäättään Italian tilanne on ollut nähtävissä jo ainakin, sanotaan, vuodesta 2018, ehkä jo sitä ennenkin. Sieltä saakka olemme tiedäneet, että Italiassa on kehittymässä Euroopan taloudellinen myrsky, ja sehän on johtunut ihan siitä syystä, että siellä on laiminlyöty EU:n itsensä laatimia lähestymiskriteereitä, siellä on jätetty kaikki rakenteelliset uudistukset tekemättä, on ollut rakenteellista pysyvää korrup tiota ja rakenteellisia alijäämiä eli juuri niitä asioita, joita EU haluaisi ratkaista. Eliikkä ongelma [Puhemies koputtaa] ei ole se, että meillä olisi liikaa EU:ta, vaan se, että meillä on liian vähän EU:ta siellä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Totean, että tässä on pari minuuttia aikaa siihen, kun tämän päivän istunto päättyy, ja täällä on kaksi puheenvuoroa. Tämän asian käsittely siirtyy sitten pitemmälle, jos nämä puheenvuorot lähtevät ylittämään ajan, eliikkä sitten mennään johonkin toiseen päivään. Toivon nyt, että kun myönnän näitä puheenvuoroja, niin pitäydytään nyt tässä aikarajassa, joka meillä on olemassa.

21.57 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Heikkinen aikaisemmin puhui siitä, että ei tällaista kansanäänestystä EU-jäsenyydestä nyt kannattaisi järjes-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 151/2020 vp

tää. No, palataan siihen samaan retoriikkaan, josta edustaja Ovaska myöskin puhui, mutta tällä kertaa perusteluna on se, että ongelma on se, että nyt meillä on koronakriisi, mutta sitten jos me alamme miettimään EU:ta itsessään ja sitä, miten EU toimii todella väärällä tavalla, se synnyttää itsessään jatkuvasti uusia kriisejä. Ainahan meillä on joku kriisi päällä, jonka verukkeella ei voitaisi sitten tehdä tällaisia ratkaisuja, että kuunneltaisiin kansalaisten näkemystä siihen, haluammeko me olla menossa hivitustaktiikalla tähän liittovaltioon. Tämä sama argumentti olisi käynyt esimerkiksi vaikka eurokriisin aikana, mikä meillä oli, mikä jatkui pitkän aikaa. Tämä sama argumentti olisi voinut käydä oikeastaan siinä kohtaa, kun oli tämä Ukrainan tilanne ja Venäjä näytti muskeleita. Emmehän me siinä tilanteessa haluaisi tehdä tällaista ratkaisua, kun Venäjä nyt tällä tavalla muskeloi. Samalla tavalla olisi oikeastaan voitu käyttää argumentteja silloin, kun oli vuosi 2015 ja puolestaan oli siirtolaiskriisi: nyt ei ole oikea aika, koska Eurooppa on kriisissä, iso kansainvaellus on meneillään, Suomi on kriisissä, yli 30 000 turvapaikanhakijaa tuli Suomeen, nyt ei ole oikea hetki. Ja nyt sitten puolestaan on taas tämä koronakriisi.

Eli kyllä se vain niin on, että varmasti aina ne, tavallaan, tekosyyt löytyvät sille, miksi ei voida tällaisia isoja ratkaisuja tehdä. Koskaan ei ole hyvä hetki, mutta paljon huonompi ratkaisu varmasti on se, että ikään kuin selkeästi päättämättä ajaudutaan ajopuuna liittovaltioon, jolloin koskaan emme olisi tulleet tehneeksi sellaista selkeätä ratkaisua, että me ihan oikeasti omista lähtökohdistamme haluamme olla osa EU:ta, joka on liittovaltio tämmöisenä ikään kuin osavaltiotyyppisenä, että päätöksenteko sitten järjestellään uudella tavalla. Se on kaikista huonoin ratkaisu, että me koskaan emme ole tehneet sellaista selkeää päätöstä, käyneet kunnon keskustelua, kysyneet kansan mielipidettä, vaan olemme vain ajautuneet siihen. Mieluummin jossain vaiheessa tehdään, ja nyt kun EU on luonteeltaan muuttumassa niin voimakkaasti, olisi erittäin oleellinen hetki sellainen tehdä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Nyt totean, edustaja Turtiainen, että en millään tavalla rajoita puheenvuoroa, mutta se voi tapahtua vasta myöhemmin, jos se on pitkä puheenvuoro. [Ano Turtiainen: Lyhyt!] — Olkaa hyvä.

22.00 Ano Turtiainen at: Arvoisa puhemies! Heikkiselle vastaisin, että ei ole väliä, mitä mieltä me molemmat olemme siitä, haluammeko kuulua EU:hun vai emme, vaan annetaan kansan äänestää, ja sitten, oli tulos mikä tahansa, yhdessä yhtenä rintamana toteutamme ja teemme sitä linjaa, minkä kansa tahtoo. — Kiitos, ei muuta.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin perustuslakivaliokuntaan.